

Referat fra møte i Overvåkingsgruppen, 7. juni 2007

Møtet ble holdt 7. juni 2007 i Trondheim, Direktoratet for naturforvaltning sine møterom, fra kl 10.00 til 17.00

Følgende institusjoner og personer var til stede:

Havforskningsinstituttet, Knut Sunnanå, Are Dommasnes
Norsk institutt for ernærings- og sjømatforskning, Amund Måge
Norsk institutt for luftforskning, Ole-Anders Braathen,
Norges geologiske undersøkelser, Terje Thorsnes
Oljedirektoratet, Jan Stenløkk
Norsk polarinstitutt, Cecilie H. Von Quilfeldt, Per Arneberg
Direktoratet for naturforvaltning, Anne Britt Storeng
Fiskeridirektoratet, Sarah Eggereide
Kystverket, Synnøve Lunde
Statens forurensingstilsyn, Per Erik Iversen

Møtet ble innledet med en gjennomgang av innkalling og dagsorden. Referat fra møte 19. april ble gjennomgått og godkjent med en merknad. Rett referat ligger på ftp-serveren.

Dagsorden:

- 1) Orientering om det videre arbeidet og presentasjon av arbeidsplan,
- 2) Gruppearbeid på tema omkring utvikling og revisjon av indikatorene.
 - a. Den geografiske dimensjonen
 - b. Indikatorer for sjøfugl og topp predatorer
 - c. Indikator for forurensning
- 3) Eventuelt

1) Orientering om det videre arbeidet og presentasjon av arbeidsplan:

Gruppens videre arbeid og en arbeidsplan for møtene frem til mars 2008 ble presentert. Arbeidsplanen er lagt ut på gruppens ftp-server. Siden arbeidet i møtet var en del av planen ble det bl.a. reist spørsmål om gruppens faglige sammensetning i relasjon til sjøpattedyr og sjøfugl. Siden møtet var lagt til feltsesongen for fugleforskere, var det ingen personer med kompetanse på sjøfugl og sjøpattedyr tilstede og det ble bestemt at de deler av gruppens arbeid som skulle dreie seg om sjøfugl og sjøpattedyr ikke kunne gjennomføres. Sekretariatet ble derfor pålagt å følge dette opp gjennom direkte henvendelse til de relevante medlemmene av gruppen.

Ut fra den fremlagte plan ble det også reist spørsmål med håndtering av eventuelle forsinkelser, spesielt relatert til seint innkommende data. Her ble det fra sekretariatets side sagt at tidsfrister vil bli holdt strengt, men at oppdatering av tallmateriale i allerede innsendt tekst kan skje helt frem til møtet i slutten av januar. Det ble pekt på at rapporten bør forholde seg til bearbeidet kunnskap, og ikke fokusere på fremlegging av "siste nytt".

Det ble også stilt spørsmål til avklaring av hvem som fremskaffer data, bl.a. med henvisning til at flere av medlemmene i gruppen arbeider med data som kommer fra andre institusjoner. I forhold til mandatet for gruppen som er gitt av den interdepartementale styringsgruppen skal overvåkingsgruppen ikke bearbeide data og resultater selv, men kunne evaluere de data og resultater som gruppen finner relevant og som er levert til gruppen. Dette betyr at alle medlemmer av gruppen kan levere de data, resultater eller rapporter som de produserer og at overvåkingsgruppen ikke har noe ansvar for å fremskaffe data til den enkelte institusjon.

Det ble pekt på at arbeidet med dokumentet som skal inneholde meta-data for indikatorene og måleseriene som inngår i indikatorene, må prioriteres. Dette dokumentet vil være et viktig arbeidsdokument for gruppen, og må kunne brukes til å dokumentere hva som gjøres av målinger og arbeid i relasjon til måloppnåelse i forvaltningsplanen.

Møtesteder for de to neste møtene har blitt satt til SFT, Oslo for møtet **4. september** etter avklaring med SFT og vi holder møtet **22. november i Tromsø**.

2) Gruppearbeid på utvalgte tema omring utvikling og revisjon av indikatorene.

Gruppearbeidet om utvikling og revisjon av indikatorene ble satt i gang basert på et mandat som ble utarbeidet til møtet og dette er lagt ut på ftp-serveren. Arbeidet med revisjon av sjøfugl og sjøpattedyr ble ikke utført da det ikke var relevante medlemmer av gruppen til stede.

a) Den geografiske dimensjonen

Den geografiske dimensjon av indikatorene ble behandlet i tre deler og konklusjonen av første del var at sårbare og verdifulle områder må beskrives hver for seg. En indikator skal kunne si noe om tilstanden til disse områdene. Mye av materialet for å kunne si noe om de sårbare områder eksisterer men må systematiseres og knyttes opp til områdene det her er snakk om. Det ble poengtert at bruk av kart er et viktig hjelpemiddel. Der det lar seg gjøre vil det være nyttig å ha kart som viser geografisk fordeling og utbredelse for de indikatorene dette lar seg gjøre på. Eks. fise ressurser. Det ble også påpekt at det er viktig å etablere referanseområder for utvikling over tid.

Andre del av arbeidet konkluderte med at hvert sårbart eller viktig område må gis en beskrivelse som kan identifisere hvilke indikatorer som er viktig for hvert område og at hver indikator får et avsnitt der hvert område refereres. Det ble også pekt på at det vil være nyttig å ha med en beskrivelse av forskningsprosjekter som vil kunne inngå i en indikator. Videre ble det vist til at det finnes modelleringsverktøy (Atlantis) som kan evaluere et sett av indikatorer for avgrensede områder og at dette verktøyet kan brukes på de respektive sårbare og verdifulle områdene. Det ble også pekt på at isgrensen, polhavet, sjøfugl og egg/larver er viktige tema å se på. Det ble spesielt trukket frem at sjøfugl som indikator bør kunne utnyttes bedre.

Under tredje del av arbeidet ble det konkludert med at endring av fordeling både representerer en endring av utbredelse og en endring av mengde lokalt. Videre ble det pekt på at sjøfugl kan indikere endringer i arter som spises og at slike endringer kan spores i guanoforekomster. Det ble også nevnt at det er viktig å spre flere målepunkter geografisk for viktige indikatorer, som for eksempel luftforurensing.

c) Indikator for forurensning

I arbeidet med indikatorer for forurensning ble det brukt en del tid på gjennomgang av generelt rammeverk for beskrivelse av denne indikatoren og det ble laget et punktnotat som er lagt ut på ftp-serveren. Det henvises til notatet for detaljer.

I gruppens arbeid med å se på forskjeller mellom forurensning i næringskjeder og nivåer i enkelt elementer, var hovedtemaene tilførsel / tilstedeværelse, effekter og relasjonen til trygg sjømat.

Gruppen så også på detaljeringsnivået i målingene, bl.a. for å kunne identifisere kildene.

Gruppens tredje oppgave var å legge en strategi for innsamling av data og for å gi råd om samarbeid og koordinering, bl.a. for å øke synlighet av data og kunnskap som allerede er etablert.

Det synes som om det fortsatt gjenstår mye arbeid med å utvikle gode indikatorer for forurensing og gruppen er enig om å be SFT ta et særlig ansvar for dette arbeidet. Sekretariatet vil følge opp dette.

3) Eventuelt

Avslutningsvis ble det satt frem et ønske om å ta opp temaet økosystembasert forvaltning på neste møte i gruppen, 4. september og det vil bli forberedt et notat om dette til møtet.